

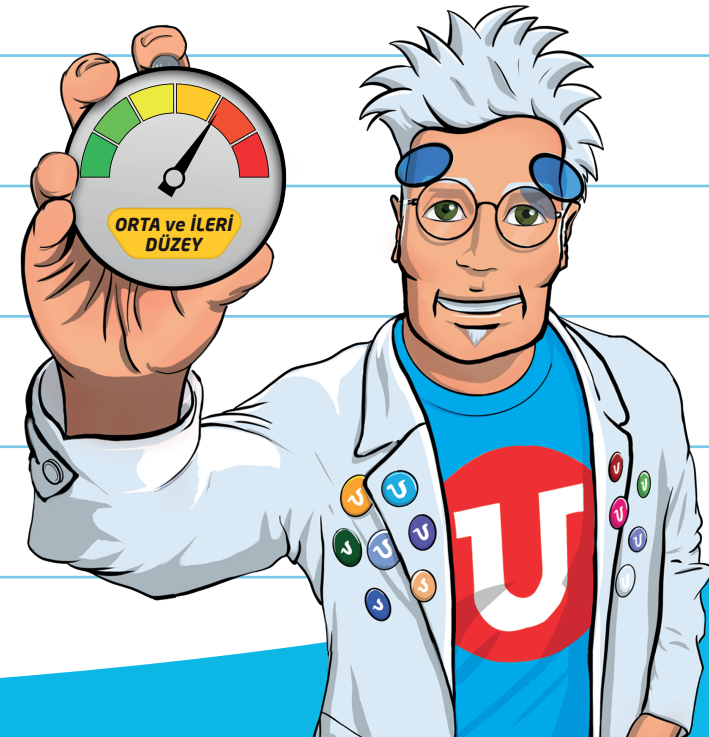

9. Sınıf Orta ve İleri Düzey Tarih Soru Bankası

*Avrupa'da Feodalizm – Sasaniler
– Moğollar*

OSMAN SARI

AVRUPA'DA FEODALİZM - SASANİLER - MOĞOLLAR

ROMA İMPARATORLUĞU

KAVİMLER GÖÇÜ

FEODALİTE

DOĞU ROMA

ROMA İMPARATORLUĞU

→ Roma'da; krallık, cumhuriyet ve imparatorluk devirleri görülür.

→ Patriciler (Asiller), Plepler (vatandaş), Köleler

12 Levha Kanunları	Günümüz Avrupa hukukunun temelini oluşturur.
Milano Fermanı (313)	Hristiyanlık serbest bırakıldı
Lejyoner	Roma'nın Akdeniz havzasında egemenlik sürmesini sağlayan ordu
Kavimler Göçü (375)	Roma İmparatorluğu ikiye ayrıldı (395) ve 476'da Batı Roma yıkıldı.

→ Latin Alfabesi ve Miladi Takvim'e son şekil

KAVİMLER GÖÇÜ

- Kavimler Göçü, Asya'da yıkılan Hun İmparatorluğu'nun batı kanadının başlattığı göç hareketidir.
- Hunlar, Ural Dağları'nı aşp Doğu Avrupa'ya girmiş ve önlerindeki Germen, Got, Vandal gibi kavimleri, batı yönünde göçe zorlamışlardır.

GÖÇLERİN SONUÇLARI

- Büyük Roma İmparatorluğu, 395'te Doğu ve Batı olarak ikiye ayrılmıştır.
- Batı Roma, 476'da yıkılmış, toprakları üzerinde **feodalite** denilen yeni bir siyasi yapı doğmuştur.

FEODALİTE

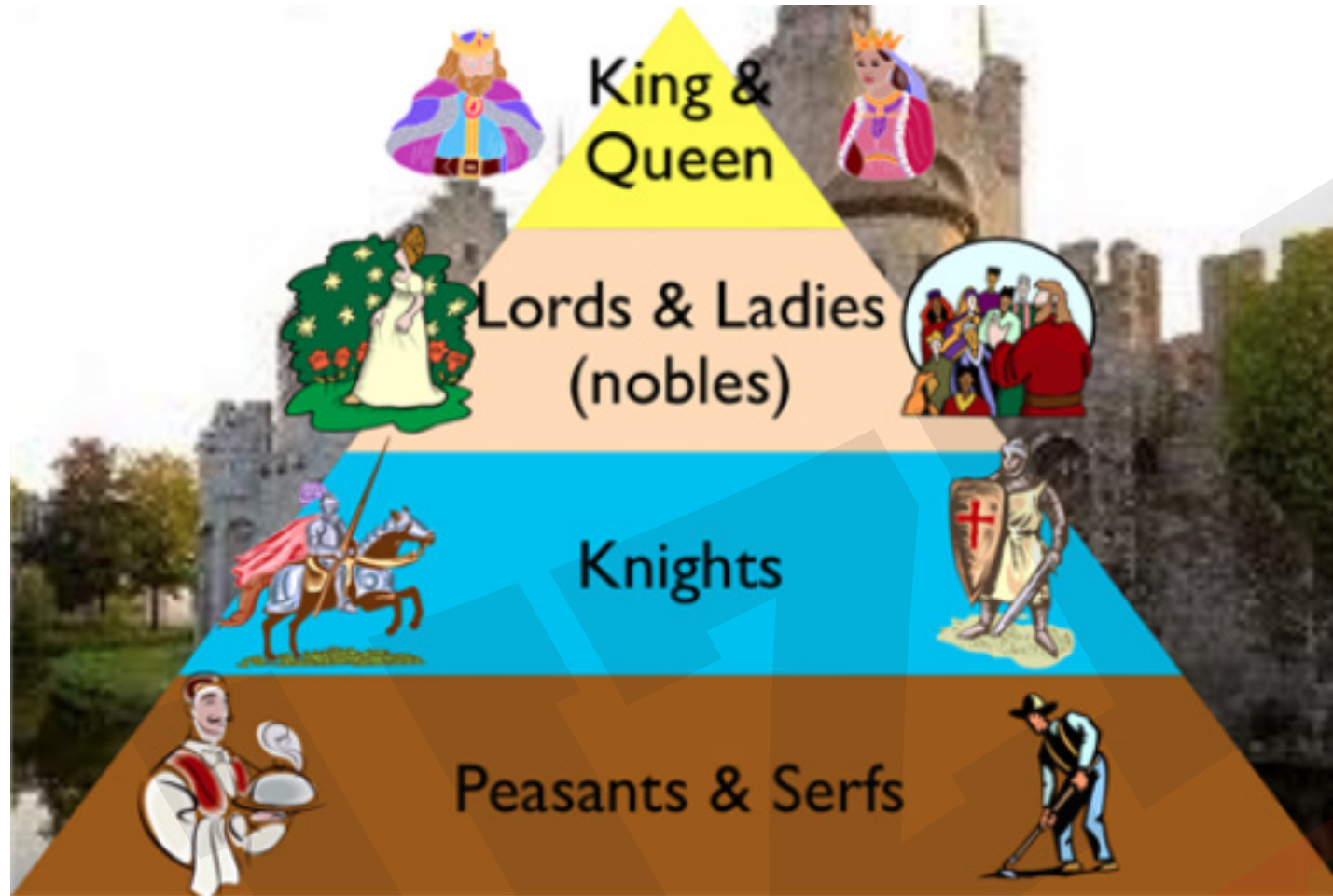
- (Derebeylik – Bölünmüş Yönetim)
- Batı Roma İmparatorluğu yıkıldıktan sonra soyluların, bulundukları bölgelerdeki halkı ve toprakları zorla egemenlikleri altına aldığı bir siyasi sistemdir.

- **Vasal (Korunan):** Derebeyi-ne hizmet karşılığında, kendisi-ne toprak ve köylü tahsis edilen kişi.
- **Süzeren (Koruyan):** Torakların ve köylülerin sahibi olan soylular.

FEODALİTENİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- Her şeyin temeli topraktır.
- Toprak sahibi soylular siyasi gücün de sahibidir.
- Bu düzende bir devlet ve bir kral vardır.
- Ancak kral sınırsız iktidara sahip değildir.
- Kral yalnızca güçlüler arasında en güçlüdür.

MAGNA CARTA

→ “Büyük Őart” (1215)

Bu sözleŐmeye göre,

- Kral haksız yere hapis ve sürgün cezası veremeyecek,
- Özgür halkın onayı olmadan vergi ve asker toplayamayacaktı.

 nemi:

- Avrupa’da ilk kez kralın yetkileri kısıtlanmıŐtır.

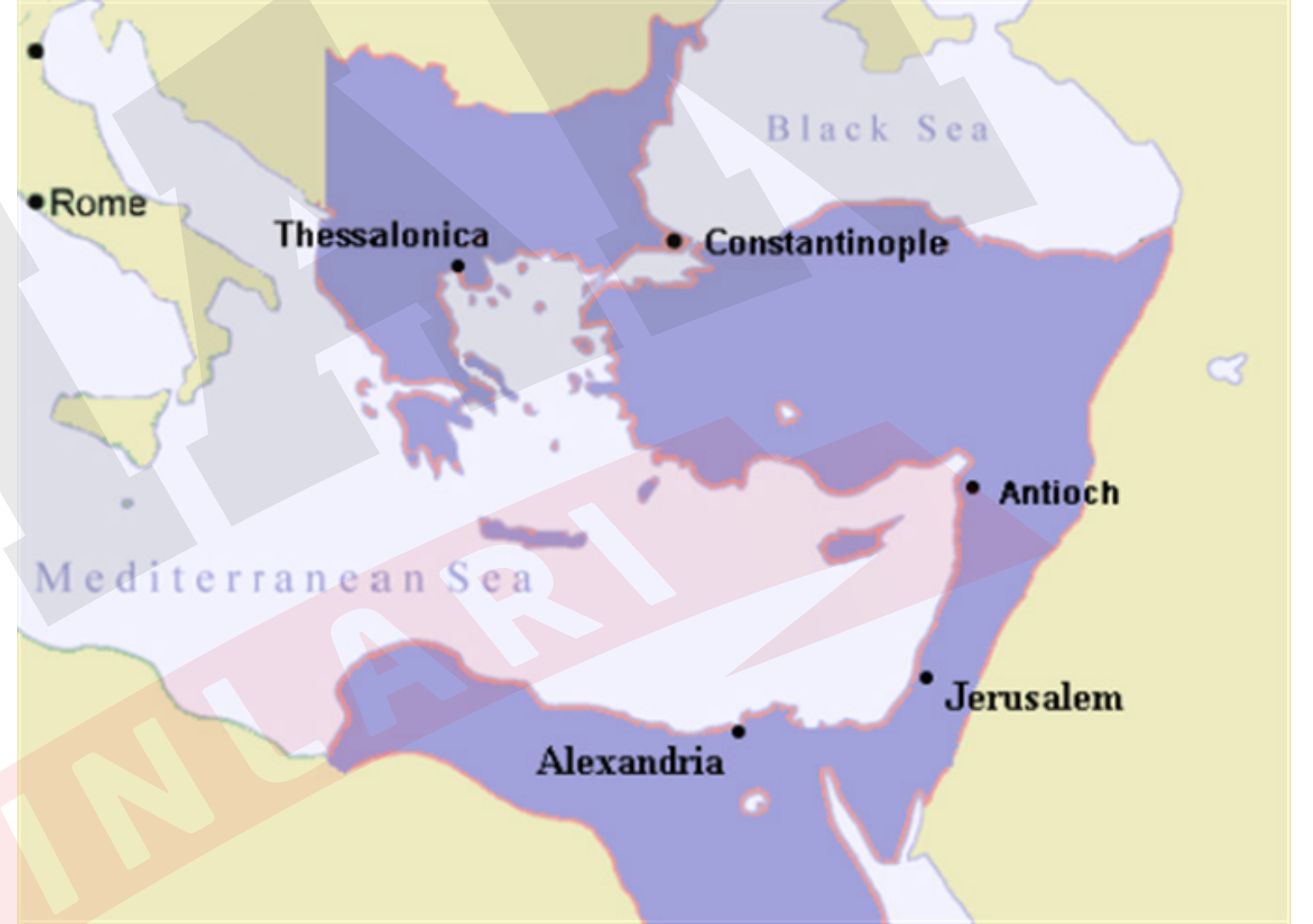
FEODALİTEDE EKONOMİK YAPI

- Kapalı Ekonomi
- Temel geçim kaynağı tarımdır.
- Bölge içinde ticaret gelişmediği için para yaygınlaşmamış, takas usulü ile ticaret yapılmıştır.

DOĞU ROMA (BİZANS)

- Başkenti İstanbul olan bu devlet Balkanlar, Anadolu, Suriye, Filistin, Mısır, Girit ve Kıbrıs'a hâkim olmuştur.
- Merkezi otoritesi **güçlü** olması ve güçlü **surları** Orta Çağ boyunca siyasi varlığını korumasına katkı sağlamıştır.

ÇİN MEDENİYETİ

- Göklerin Vekili
- Çin uygarlığının oluşumunda Çin Kültürünün yanında Türk, Moğol ve Tibet kültürleri de etkili olmuştur.
- Barut, pusula, kâğıt, dümen, ipek, mürekkep
- Ekonomisi büyük ölçüde tarıma dayanan Çin, İpek Yolu aracılığı ile de Avrupa içlerine kadar ticari faaliyetlerde bulunmuşlardır.

SASANİLER(224-651)

- Şehinşah (Kralların Kralı)
- Krallar, Tanrı Ahuramazda'nın yeryüzündeki temsilcisi
- İpek ve Baharat yolları üzerindeki egemenlik mücadelesi için II. Kök Türk ve Bizans Devletleri ile mücadele etmiştir.
- Bu mücadeleler sonucu Bizans ve Sasaniler'in yıpranması İslam Devleti'nin Ön Asya'da egemenlik kurmasını kolaylaştırmıştır.

MOĞOL İMPARATORLUĞU (1206-1294)

- Tanrıdan Kut Almış
- Tamamı süvari orduları ile kısa sürede dünya imparatorluğuna dönüşmüştür.
- "Cengiz Han Yasası" veya "Büyük Yasa"
- Türk ve Moğol törelerinin yazılı hâle getirilerek düzenlenmiş şeklidir.

İmparatorlukların Merkezi Otoriteyi Güçlendirme Amaçlı Faaliyetleri

- Ülkeyi eyaletlere bölerek yönetme
- kara yolları inşa etme
- Posta teşkilatı kurma

Örnek:

Kavimler Göçü sonucunda yaşanan;

- I. Roma İmparatorluğu'nun ikiye bölünmesi,
 - II. Hristiyanlığın yayılması,
 - III. Feodalite rejimi ortaya çıkmasının
- gelişmelerden hangileri Avrupa'nın siyasi yapısının değiştiğine kanıt olarak gösterilebilir?**

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
- D) I ve III E) I, II ve III

Örnek:

Avrupa nüfusunun 1347-1351 yılları arasında yarıya yakınının ölümüne sebep olan gelişme aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Veba Salgını
- B) Kavimler Göçü
- C) Katolik-Ortodoks çatışması
- D) Haçlı Seferleri
- E) Feodalizmin etkisi

Örnek:

Kavimler Göçü sonucunda;

- Türk kavimlerinin baskısından kaçan Germen kavimleri Avrupa'nın değişik yerlerine yerleşmişlerdir.
- Germen kavimlerinin saldırısı sonucu Roma İmparatorluğu ikiye ayrılmıştır.
- Germen kavimleri arasında Hristiyanlık yayılmıştır.

Buna göre Avrupa'nın aşağıdaki yapılarından hangisinin değiştiği söylenemez?

A) Etnik

B) Siyasi

C) Dinî

D) Hukuki

E) Sosyal

Örnek:

İngiltere’de, 1215’te imzalanan Magna Carta ile kral; soylulara sormadan yeni vergi toplamamayı ve savaş kararı almamayı kabul etmiştir.

Bu durum;

- I. kralın yetkilerinin sınırlandırıldığı,
- II. feodal beylerin etkinliğinin arttığı,
- III. demokrasiye dayalı yönetime geçildiği

yargılarından hangilerini kanıtlar?

A) Yalnız I

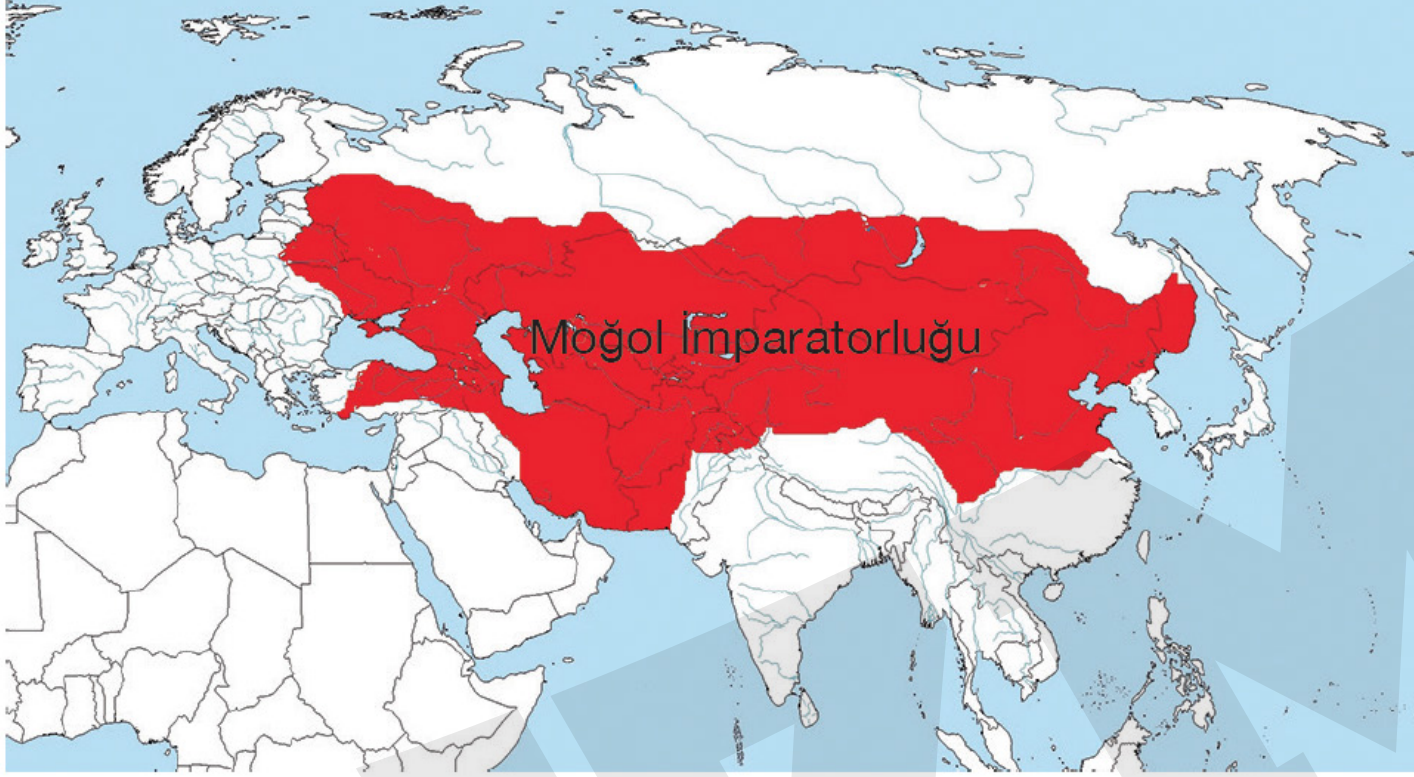
B) Yalnız II

C) I ve II

D) II ve III

E) I, II ve III

Örnek:

Moğol İmparatorluğunun haritası dikkate alındığında bu imparatorluğun aşağıdaki bölgelerden hangisine egemen olduğu söylenemez?

- A) Mezopotamya
- B) Maverünnehir
- C) Orhun
- D) Kafkasya
- E) Güney Nil

Örnek:

Bir Moğol boyunun önderi olan Cengiz Han, 40 yıl içinde o dönemin bilinen dünyasının yaklaşık üçte ikisine yakın bir kısmını ele geçirerek Moğol İmparatorluğu'nu kurmuştur.

Bu durum aşağıdakilerden hangisi ile ilişkilendirilemez?

- A) Cengiz Han tarihe geçmiş bir hükümdardır.
- B) Moğol İmparatorluğu bir dünya devletidir.
- C) Çok sayıda ulus tek bir devlet yönetimi altında birleşmiştir.
- D) Moğollar İlk Çağ'ın en güçlü devleti olmuştur.
- E) Moğollar istilacı bir anlayışla hareket etmiştir.

Örnek:

Aşağıdakilerden hangisi Orta Çağ Avrupa'sında meydana gelen siyasi ve sosyal gelişmelerden biri değildir?

- A) Asya Hun Devleti'nin yıkılması
- B) Katolik-Ortodoks rekabetinin başlaması
- C) İslam Devleti'nin Arap Yarımadası dışında egemenlik kurması
- D) Moğolların dünya imparatorluğu kurması
- E) Sasani İmparatorluğu'nun yıkılması

Örnek:

Avrupa'da Orta Çağ'da görülen feodalite rejiminde kral en büyük derebeyi olarak kabul görmekteydi. Derebeyleri; kale, şato gibi korunaklı yerlerde yaşadığı için kralların derebeyleri üzerindeki otoritesi sınırlıydı.

Bu durum Orta Çağ Avrupa'sındaki siyasi yapının;

- I. kilise,
- II. feodal beyler,
- III. merkezî devlet

anlayışlarından hangilerine aykırı bir şekilde oluştuğunu kanıtlar?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III